

ศิลป์ ๖

FUTURE ฉบับศิลป์-หัตถกรรม

มิถุนายน - สิงหาคม 2529 ISSN 0125 - 8664

Rama IX Art Museum Foundation

An abstract painting featuring a central, irregularly shaped area of light blue and white, which appears to be a textured, possibly crumpled paper or fabric, set against a dark blue, heavily textured background. The overall effect is one of depth and contrast, with the central area acting as a focal point. The texture of the background is dense and layered, with some darker, almost black, areas interspersed with the blue. The central area has a more uniform, though still textured, appearance.

Rama IX Art Museum Foundation

1985

“เด็กสาว”

76 x 76 ซม.

Rama IX Art Museum Foundation

“เริ่งเมรัย”

63 x 68 ซม.

“The Lonely Girl”

54 x 62 ซม.

“บ้าน”

57 × 62 ซม.

Rama IX Art Museum Foundation

“ทิวทัศน์”

61 × 61 ซม.

“ปลา”

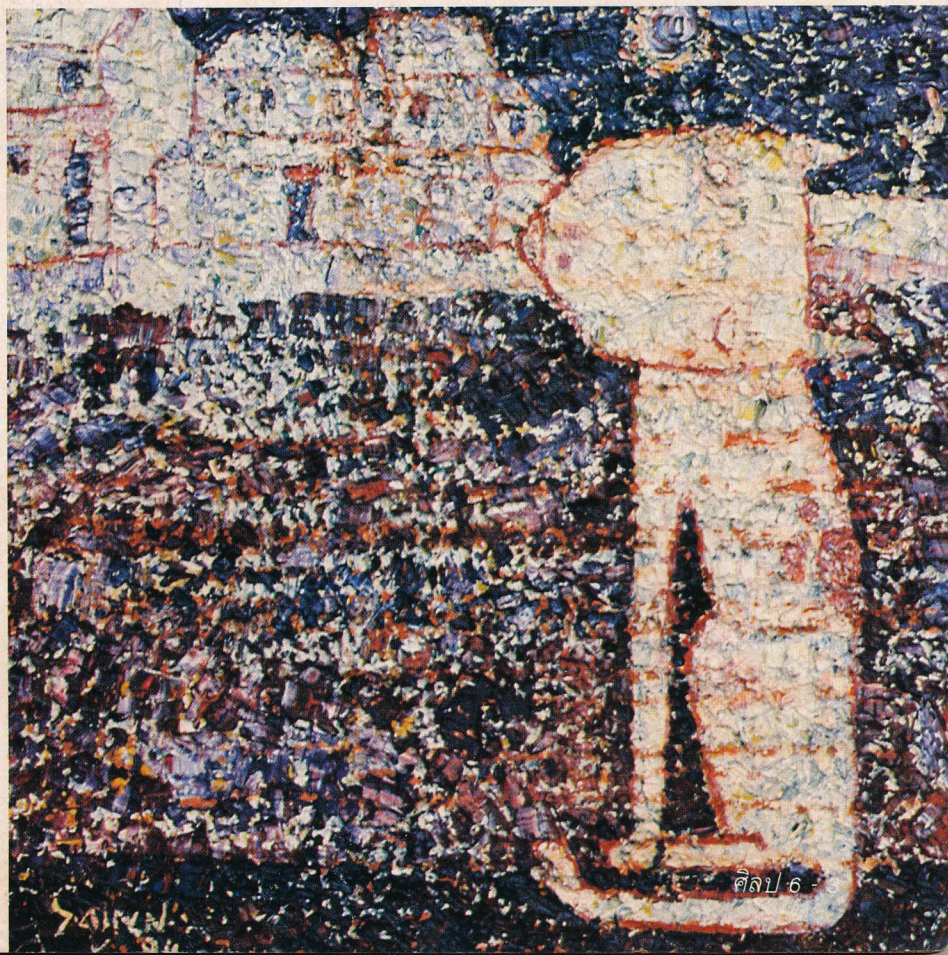
61 x 61 ซม.

Rama IX Art Museum Foundation

“แมงครา”

58 x 63 ซม.

ศิลป/6

“ชีวิตกับธรรมชาติ”

77 x 81 ซม.

Rama IX Art Museum Foundation

“ความลึกลับ”

46 x 51 ซม.

ขอขอบพระคุณ

ในการเอื้อเฟื้อภาพ จาก

คุณพีระ ดิษฐบรรจง

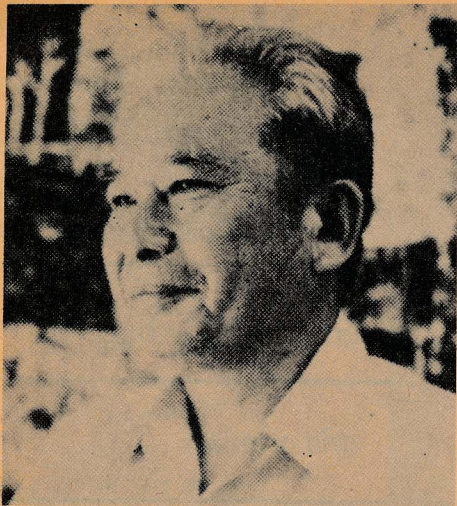
คุณจันทรา อาษาอนันท์กุล

ศิษย์เก่าอัสสัมชัญ

บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ทีเอสโก

จำกัด

M.T. GALLERY

ชีวิตและงาน

เขาเขียนรูปให้เพื่อนคนหนึ่งที่เป็นหมอ ในโอกาส
ขึ้นบ้านใหม่ เพื่อตอบแทนความดี ที่หมอรักษา
พยาบาลเขาฟรีเมื่อเขามอบรูปนั้นไปแล้ว สามวัน
ให้หลังเพื่อนหมอก็เอามาคืนและบอกว่า “ต้อง
เอามาคืนเพราะคนที่บ้านไม่ยอมให้เด็กดูเดี่ยว
เด็กจะไม่สบาย”

เมื่อเกิดและเรียนหนังสือ

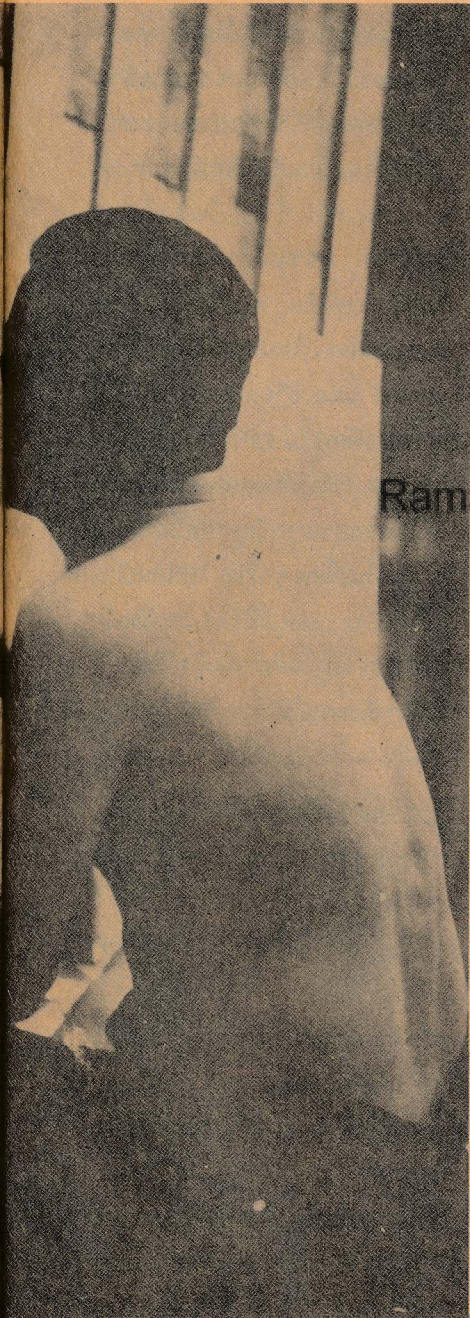
นายยิ้มถิ่นท่งและนางยี่ สองสามี
ภรรยาชาวจีนใช้นามสกุลว่า “แซ่
หยิม” เดินทางเข้ามาทำมาหากินใน
เมืองไทย ตั้งบ้านเรือนอยู่แถบบาง
คอแหลม ยานนาวา กรุงเทพฯ เป็น
ครอบครัวชาวจีนที่ทำมาหากินด้วย
ความมานะอดทนและสุจริต ทั้ง
สองคนได้ให้กำเนิดลูกชายหญิง
สองคน พี่สาวคนโตทำมาหาเลี้ยงชีพ
ช่วยพ่อแม่ด้วยความขยันขันแข็งมา

ตั้งแต่เด็ก น้องชายชื่อเด็กชายชีวเจียง
แซ่หยิม เด็กชายชีวเจียงโอกาส
ดีกว่าพี่สาวที่ได้เรียนหนังสือที่โรง
เรียนแถวบางคอแหลม แต่ทั้งสอง
ต้องเผชิญชะตากรรมเป็นกำพร้า
เมื่อพ่อแม่เดินทางกลับไปเมืองจีน
และไม่กลับมาจนเสียชีวิตอยู่ที่นั่น
ไม่มีข่าวบอกมาล่วงหน้าเลย

เด็กสองคนที่อายุยังน้อย เด็กชาย
ชีวเจียงอายุเพียง 12 พี่สาวอายุ
มากกว่า 10 ปีต้องทำงานหาเงิน
เลี้ยงตัวและเลี้ยงน้องไปด้วย ด้วย

ของ สุเชาว์ ศิษย์คณศ

ความรักน้องอยากให้น้องได้เรียนหนังสือ จึงส่งเสียน้องชายให้เข้าโรงเรียนอัสสัมชัญ บางรัก เมื่ออายุ 13 ในประกาศนียบัตรของโรงเรียนอัสสัมชัญเขียนไว้ว่า นายสุเชาว์ ยัมตระกูล เป็นนักเรียนของโรงเรียนอัสสัมชัญเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2482 และจบเมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2486 สอบไล่ได้ชั้น 6 หลังจากเรียนจบจากโรงเรียนอัสสัมชัญเพียงสามปี ในปีพ.ศ. 2489

Rama IX Art Museum Foundation

เขาไปที่อำเภอยานนาวาขอเปลี่ยนชื่อเป็น “สุเชาว์”* และยังใช้นามสกุลเดิมว่า แซ่หยิม ไม่ปรากฏว่าเขาใช้นามสกุล “ยัมตระกูล” ดังปรากฏในประกาศนียบัตรของโรงเรียนอัสสัมชัญเลย เปลี่ยนนามสกุลเป็น “ศิษย์คณศ” เมื่อพ.ศ. 2507 ชีวิตสมัยเมื่อเป็นนักเรียนนั้น เขาบันทึกเอาไว้ว่า “ผมต้องเดินไปโรงเรียนทุกวัน อดมือกินมือ พี่สาวผมเป็นคนส่งเสียทุกอย่าง” เดินจากบางคอแหลมมาบางรักนั้นไม่ไกลเท่าไร แต่ความรักศิลปะนี้ต่างหากที่ทำให้เขาต้องเดินไกลจากบางคอแหลมไปหน้าพระลาน และอดมือกินมืออย่างเคย

*สะกดการ์นต์ คงตามใบขอเปลี่ยนชื่อ

เรียนศิลปะและทำงาน

พี่สาวไม่เห็นด้วยเลยเมื่อเขาเลือกเรียนศิลปะ แต่ด้วยความรักน้องก็ต้องตามใจหาเงินให้น้องไปเรียนเท่าที่ตัวเองจะทำได้ ยังมีเพื่อนของพี่สาวอีกคนที่คอยช่วยเหลือเมื่อเวลาเงินขาดมือ เขาออกหางานทำไปด้วยในตอนกลางวัน พอดกกลางคืนก็หัดเขียนรูปเขียนไปอย่างทีหวัใจและมืออยากจะเขียน

ชีวิตที่ขาดพ่อแม่ มีแต่พี่สาว อยากทำอะไรอย่างทีใจไม่ได้แล้ว เขาต้องทำงานเพื่อช่วยตัวเอง เขาบันทึกเอาไว้ว่า “ผมทำงานมาหลายแห่ง ก่อนที่จะมาเขียนรูปผมทำงานกับบริษัทขายน้ำหวานตราสิงห์ แล้วก็เปลี่ยนงานไปเรื่อย ๆ”

“...ผมเป็นคนไม่มีครอบครัว เคยเปลี่ยนงานมาแล้วเกือบ 20 ครั้ง เปลี่ยนจนไม่มีใครจะมาเปลี่ยนได้ อย่างผม ที่ผมเปลี่ยนเพราะผมเป็นคนเบื่อง่าย จำได้ว่าอายุการทำงานที่สั้นที่สุดของผมคือ 1 วัน...คือตอนที่ผมไปเป็นครูสอนศิลปะที่โรงเรียนศิริรัตนศึกษาผมไปทำงานวันแรก ก็เจ็บตา เป็นตาแดง ก็เลยไปลาพักรักษาตัว แล้วก็เลยไม่กลับไปสอนอีกเลย....”

ความรักในศิลปะแม้จะทำงานเลี้ยงตัวเหนียวยากเพียงใด เขาไม่เคยหยุดเขียนรูป ใฝ่ฝันอยากเรียนในโรงเรียนศิลปะ “...ผมชอบศิลปะตั้งแต่เด็ก ๆ สมัยนั้นก็มีแต่เพาะช่าง ผมรู้สึกดีมีค่าในชื่อนี้มาก...” เขาพูดถึงความหลัง และเขาก็ไม่ได้เรียนที่เพาะช่างอย่างที่ฝันเอาไว้ แต่เขาก็โชคดีในทางศิลปะเสมอ ในระหว่างที่ทำงานอยู่นั้น เขาได้พบกับเฉลิม นาคีรักษ์ ศิลปินคนสำคัญและเป็นอาจารย์คนหนึ่งของโรงเรียนเพาะช่างสมัยนั้น “ผม..เริ่มเรียนสีน้ำกับอาจารย์เฉลิม นาคีรักษ์ และมาเรียนเขียนสีน้ำมันกับอาจารย์ทวี นันทขว้าง มาหัดเขียนในวันเสาร์อาทิตย์ที่ว่างจากการงานแล้ว...”

ครูดี นักเรียนทุ่มเทจิตใจ เขาเขียนรูปเป็นบ้านหลัง ทำงานหามรุ่งหามค่ำ งานการก็ไม่อยากทำแล้ว

จุดเริ่มของศิลปินหนุ่มหนทางชีวิตของศิลปินปูลาดมาด้วยความมั่งคั่งมั่งมีและท้าทายเขา เมื่อเขาทำงานอย่างทุ่มเทกายใจเพียง 6 เดือนหลังจากที่เขาพบกับครูศิลปะที่ดี เขาส่งงานจิตรกรรมเข้าร่วม และได้รับรางวัลเกียรตินิยมเหรียญเงินในงานแสดงศิลปกรรม

แห่งชาติครั้งที่ 4 พ.ศ. 2496 “...ชีวิตผมเริ่มเปลี่ยนแล้ว ...รูปที่ได้รับรางวัลที่สองเหรียญเงินนั้นแปลกนะ ท้องฟ้าใส ผมเขียนแบบไม่รู้ตัวจริง ๆ มันรู้สึกเหมือนอยู่ในภวังค์ เป็นไปเองโดยอัตโนมัติ เป็นภาพบ้านหลังหนึ่ง หลังไฟไหม้ มีต้นไม้แห้งดำ... โอ้โฮ สวย...”

เมื่อเขาพบกับครูทวี ศิลปินคนสำคัญที่มีอิทธิพลต่อชีวิตของเขา ครูทวีพูดกับเขาว่า “มีนักศึกษาศิลปะจำนวนไม่น้อยที่เรียนถึง 5 ปีแล้วก็ไม่ได้อะไรเลย แต่ผมเรียนเพียง 6 เดือนเท่านั้นก็ได้รับรางวัลแห่งชาติ” ซึ่งสมัยนั้นอาจารย์ศิลป์ พีระศรี ท่านเป็นประธานกรรมการในการจัดรูปที่เข้มงวดมาก คำพูดของครูที่เป็นศิลปินคนนี่เอง ที่ “...คำพูดนี้เปลี่ยนชีวิตของผมโดยสิ้นเชิง..”

เปลี่ยนชีวิตโดยสิ้นเชิงในความหมายของเขา ก็คือการเข้าเรียนศิลปะอย่างจริงจัง

เรียนศิลปะกับศิลป์ พีระศรี

ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี เป็นผู้นำทางความคิดและก่อตั้งมหาวิทยาลัยศิลปากร จนมีลูกศิษย์ลูกหาเป็น

ศิลปินอยู่ในบ้านเมืองไทยนี้มากมาย แม้สุเชาว์ ศิษย์คนแรก จะอายุมากแล้ว แต่อายุก็เป็นเพียงเวลา เขาเข้าเรียนที่โรงเรียนศิลปศึกษาเป็นรุ่นที่ 2 ก่อนที่จะเข้าไปเป็นนักศึกษาคณะจิตรกรรม-ประติมากรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร ในพ.ศ. 2500 และเรียนจบเพียงอนุปริญญาก็ออกมาทำงานต่อ ชีวิตสมัยเป็นลูกศิษย์อาจารย์ศิลป์นั้น เขายากจนไม่มีเงินมาเรียน เขาเดินจากบางคองแหลมถึงหน้าพระลานทุกวัน ออดมือกินมื่ออาศัยเงินเพื่อน ๆ บ้าง ไปนอนบ้านเพื่อนบ้าง อายุก็มากกว่าเพื่อน ๆ ที่เรียนร่วมรุ่นเดียวกันถึงสิบปี แต่เขาก็เรียนจนได้

เขาเขียนบันทึกส่วนตัวไว้ในกระดาศบันทึกข้อความของราชการแผ่นหนึ่งว่า

“นายเจ็กทำศิลปะได้” ท่านศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ชี้แจงกับนักศึกษาผู้เรียนถามความพิลึกแห่งองค์ประกอบ

“แต่ฉันเสียตาย นายเจ็กเป็นคนหยาบ”

“หยาบหมายถึงนิสัยหรือครับอาจารย์”

“ไม่ใช่ หมายถึงว่า เขาทำอะไรเล็ก ๆ น้อย ๆ แล้วก็เลิก”